

Kinder Torah

Miketz

בס"ד

Will Your Words Be Heard?

This beach sure is beautiful, Avi."

"Yes, and so relaxing, Chaim. The waves keep rolling in and breaking on the sand. I could lay here for hours."

"Me too. This beach helps me appreciate the wisdom of Shlomo HaMelech."

"Really? In what way?"

"The verse (Melachim I, 5:9) states that Hashem gave wisdom and considerable understanding to Shlomo, and a heart as broad as the sand on the beach."

"That is beautiful, Chaim, but what does it mean?"

"The Ha'amek Davar explains. In this week's parasha, Yosef advises Pharaoh to find a man who is understanding and wise to govern (the years of plenty and famine in) Mitzraim, (Bereshis 41:33)."

"What is the difference between wisdom and understanding?"

"Wisdom is the gathering of knowledge and ideas. In order to be truly wise, one must have a lot of knowledge. The next step is understanding. One must spend time thinking about what he knows, and learn how to apply it. To weigh, compare and use his knowledge."

"Fascinating."

"There is another level of understanding, which the verse refers to as 'navon'. A 'navon' is one who knows how to apply the knowledge that he has acquired. One application is knowing when to keep quiet. A person may have a wealth of knowledge and information. He may also have 'seichel' (common sense) and discernment to understand many subjects and issues. Therefore he may wish to express his opinion on everything."

"That's only natural."

"Brilliant Avi. The Ha'amek Davar comments that this is the nature of a person. A 'navon' knows that his opinion may not always be appreciated. People may not be interested in what he has to say, although he is very wise. Therefore, he keeps quiet in those situations."

"Wonderful. How does that relate to the sand on the beach?"

"The sand keeps the water from crossing its boundary and entering the dry land. So too, understanding keeps a person from speaking in places where his words will not be heard."

"Chaim you are so wise. I am always ready to hear what you have to say."

Kinderlach . . .

"The bus is coming in three minutes, Imma! I must say 'Bircas HaMazone' very quickly and then run to the bus stop." Imma thinks to herself, "She wasted so much time this morning. She could have finished eating fifteen minutes ago and had plenty of time for proper blessings and a relaxed walk to the bus. I must tell her this. Not now, however. She is under a lot of pressure to make the bus. She will not accept what I have to say." Kinderlach, Shlomo HaMelech himself said, "There is time for everything under the sun. A time to be silent, and a time to speak." (Koheles 3:7). A "navon" knows when to keep silent.

you have reached perfection, you are dreaming. There is always room for improvement.

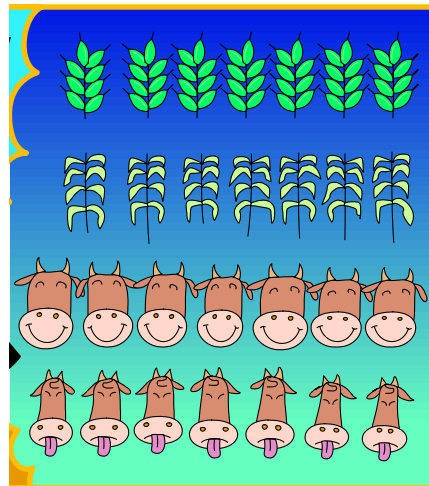
Kinderlach . . .

"I washed my hands and said the blessing before I ate bread. What more can I do?" Much more. You can learn the halachos (laws) of washing and blessing to make sure that you are doing the mitzvos 100% properly. You can learn the perushim (explanations) of the words of the blessing. You can study the reasons behind this mitzvah and blessing. Can you imagine how much better you will perform the mitzvah, and how much deeper you will appreciate and understand it? You have lots to do!

Plenty of Unity

And behold, seven ears of grain were sprouting on a single stalk – healthy and good" (Bereshis 41:5). The Keli Yakar explains that the good healthy grain, which represented the years of plenty, all grew on a single stalk. This represents unity. Similarly, the seven lean cows, symbolizing the years of famine, are referred to as *acheiros* (others). Each one distanced himself from his friend. Therefore, we see that the years of plenty are characterized by unity and the famine is fraught with separation.

This is not so difficult to understand. When people are unified, they can accomplish much more. Additionally, they get more *Siyata Di'shmaya* (Heavenly assistance) because Hashem loves unity and rewards those who humble themselves to get along with others. The opposite is also true. Working alone, you accomplish much less. And lack of unity and fighting is the source of much trouble with the Jewish people.

Pipe Dreams

It happened at the end of two years to the day: Pharaoh was dreaming" (Bereshis 41:1). The Noam Elimelech has an exotic interpretation of this verse. The word *shenatayim* (two years) hints to two aspects of every mitzvah. The mitzvah itself is a holy act, and engaging in performing it brings additional holiness from Heaven to a person. The word *yomim* (days) refers to *kedusha* (holiness) which is called *yom* (day). A person may think that he has reached the pinnacle in his performance of mitzvos. He has performed it in perfect holiness and brought down the *kedusha* from Heaven. This is only a deception, foisted upon him by the body. "Pharaoh was dreaming." The word Pharaoh has the same letters as the word *oref*, which hints to the body, which is full of fantasies. If you think that

Kinderlach . . .

The seven years of plenty in Mitzraim were filled with prosperity and blessings. Wouldn't we all love to receive those types of blessings? Let's begin with unity. Let us all work together this Shabbos, serving the meal and clearing the table. Let Imma assign a job to everyone. Then do your jobs cheerfully without fighting. See if that does not increase the peace and unity at the Shabbos table. Remember, prosperity and unity go together.

והגדת לבנה

פרשת מקץ

ילדים יקרים ...

"ההסעה מגיעה בעוד שלוש דקות, אמא! אני צריכה לברך מהר ולרוץ לתחנה!" אמא חושבת לעצמה "היא בזזה כל כך הרבה זמן הבוקר. היא היתה יכולה לגמור לאכול לפני חמש-עשרה דקות, ואז היה לה די זמן לברך כמו שצריך וללכת בנחת לתחנת ההסעה. אני חייבת לומר לה זאת. אך לא עכשיו. היא נמצאת בלחץ של זמן להגיע להסעה, והיא לא תקבל את דברי". ילדים יקרים, שלמה המלך בעצמו אמר "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים... עת לחשות (לשתוק) ועת לדבר" (קהלת ג', ז'). הנבון ידע מתי לשתוק.

שפע של אהדות

"והנה שבע שבולים עולות בקנה אחד, בריאות וטובות" (בראשית מ"א, ה). הכלי יקר זצ"ל מסביר שהשבולים הטובות והבריאות, המציגות את שנות השובע והשפע, גדלו כולן על קנה אחד. דבר זה מסמל אחדות. לשבע הפרות הרוות, המסמלות את שנות הרעב, קוראת התורה "אחרות". כשכל אחד נעשה אחר לחברו, הוא מרחיק עצמו ממנו וממילא אין אחדות. אנו רואים ששנות השובע מאופיינות על ידי אחדות והרעב מתקשר עם פירוד.

אין זה פלא. כאשר אנשים מאוחדים, הם יכולים להשיג הרבה יותר. בנוסף לכך, הם גם מקבלים יותר סיעתא דשמיא כי ה' אוהב אחדות ונותן שכר לאלה המשפילים עצמם כדי להסתדר עם אחרים. גם ההפך נכון. אם עובדים לבד, משיגים הרבה פחות. חוסר אחדות ומריבות הן המקור להרבה צרות בעם היהודי.

ילדים יקרים ...

שבע שנות השובע במצרים היו מלאות בשפע וברכה. נכון שהיינו שמחים לקבל ברכות כאלו? בואו ונתחיל עם אחדות. בשבת זו, נעבוד כולנו ביחד. יחד נגיש לשולחן, וביחד נפנה. נתן לאמא לחלק תפקיד לכל אחד, ונעשה את תפקידינו בשמחה ובלי מריבות. תראו איך שזה יגביר את השלום והאחוה בשולחן שבת. זכרו, שפע ואחדות הולכים יד ביד.

אשליות

"ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם..." (בראשית מ"א, א'). ל"נועם אלימלך" זצ"ל יש פרוש מענין לפס' זה. המלה שנתיים מרמזת על שני עניינים שבכל מצוה. המצוה עצמה היא פעולה קדושה, ומעשה המצוה, ההתעסקות בה, משפיעה קדושה נוספת מן השמים על האדם המקיים אותה. המלה "ימים" מתייחסת לקדושה הנקראת "יום". אדם יכול לחשוב שהוא הגיע לשלמות בקיום המצוה. הוא חושב שקיים אותה בקדושה מלאה והוריד שפע של קדושה מן השמים. זו רק אשליה שגופו גורם לו. "פרעה חולם". "פרעה" - אותיות ערף, המרמז לגוף המלא אשליות. אם אתה חושב שהגעת לשלמות - אתה חולם. תמיד יש מקום לשיפור.

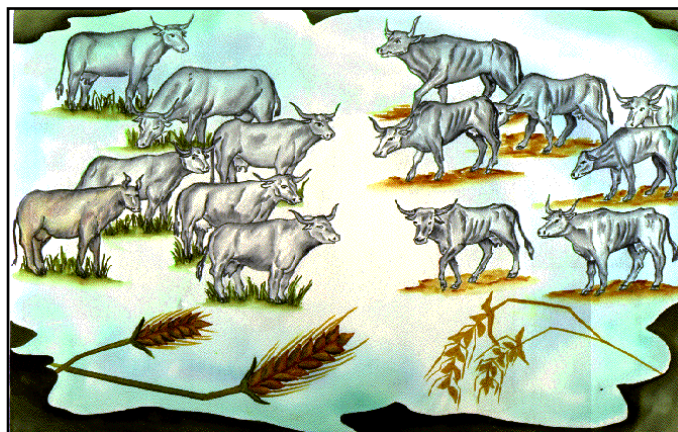
ילדים יקרים ...

"נטלתי ידים וברכתי לפני שאכלתי לחם. מה עוד אני יכול לעשות?" הרבה יותר. אתם יכולים ללמוד את הלכות נטילת הידים והברכות כדי לוודא שאתם מקיימים את המצוה בצורה המושלמת ביותר. אתם יכולים ללמוד את פירוש מילות הברכה. אתם יכולים ללמוד את טעמי המצוה. באופן זה תקיימו את המצוה בצורה טובה הרבה יותר וגם תבינו ותעריכו אותה הרבה יותר לעומק. יש לכם עוד המון מה לעשות!

האם יהיו רבריך נשמעים?

"החוף הזה מקסים, מושי".
"כן, חיים - וכל כך מרגיע. הגלים ממשיכים להגיע ולהתנפץ על החול. אני יכול לשכב כאן שעות."
"גם אני. החוף עוזר לי להבין את דרגת חכמתו של שלמה המלך."
"באמת? כיצד?"
"במלכים א' ה', ט', נאמר שה' נתן לשלמה חכמה, תבונה רבה ורוחב לב' כחול אשר על שפת הים."
"זה יפה מאוד, חיים. אך מה זה אומר, בעצם?"

"בעל ה'העמק דבר' מסביר. בפרשת השבוע שלנו, יוסף מייעץ לפרעה למצוא אדם 'נבון וחכם' שימשול בארץ מצרים בשנות השובע ולאחר מכן בשעות הרעב (בראשית מ"א, ל"ג)."
"מה ההבדל בין חכמה לתבונה?"
"חכמה היא האיסוף של ידע ושל רעיונות. כדי להיות חכמים באמת, צריך לדעת הרבה מאוד. השלב הבא הוא ההבנה. צריך לחשוב על מה שידועים, וללמוד כיצד ליישם את הדברים: לשקול,

להשוות, ולהשתמש בידע."
"מעניין מאוד."

"אך יש צד נוסף לתבונה: לדעת מתי צריך דווקא לשתוק. ייתכן שלאדם יהיה ידע רב, ויכול להיות שיהיה לו גם השכל והתבונה להבין נושאים רבים ועניינים רבים. עקב כך, ייתכן שירצה להביע את דעתו בכל הזדמנות."
"נראה לי שזה טבעי מאוד."

"נכון, מושי. בעל ה'העמק דבר' אכן אומר שזוהי הנטייה הטבעית של האדם. אך אדם שרוצה להנהיג אחרים צריך להכיר בכך שיש גם מצבים שבהם אנשים לא ירצו במיוחד לשמוע את דעתו, אף על פי שהוא חכם כל כך. ולכן, במצבים כאלה, הוא יעדיף לשתוק."

"איזה רעיון חשוב! אך מה זה נוגע לחול שעל שפת הים?"
"החול עוצר את המים מלעבור את הגבול ולהציף את היבשה. בדומה לכך, התבונה עוצרת את האדם מלדבר במקומות שבהם דבריו לא יהיו נשמעים."
"חיים, אתה כל כך חכם. אני תמיד מוכן לשמוע את דבריך."